

LIVING PLANET REPORT NEDERLAND 2026

IN VOGELVLUCHT

Het ging goed met de Nederlandse natuur. De natuur van zoet water in Nederland is er sinds 1990 op vooruitgegaan. Deze verbetering volgde op een groot verlies aan natuur vóór 1990, veel planten- en diersoorten verdwenen en de waterkwaliteit was slecht. Totdat milieumaatregelen werden ingezet om het tij te keren. De zoetwaternatuur leefde op door schoner water, de aanleg van natuurvriendelijke oevers en vispassages en natuurontwikkeling langs grote rivieren, met onder meer nieuwe moerassen en herinrichting van kronkelende beken.

Maar: de vooruitgang stopt.

Het herstel stagneert sinds 2010: populaties van zoetwatervissen en libellen nemen weer af. Alleen moerasvogels, zoals de blauwborst en de zilverreiger, groeien nog. Belangrijke oorzaken zijn: slechte inrichting en beheer, te veel stikstof en vervuiling, klimaatverandering en de opkomst van invasieve soorten zoals de rode Amerikaanse rivierkreeft en de zonnebaars. Tegelijkertijd wordt het natuurbeleid niet in hetzelfde tempo opgeschaald, terwijl de druk op de zoetwaternatuur juist toeneemt.

Toch is dit niet het hele verhaal. Gelukkig.

Rivieren en beken laten een positiever beeld zien dankzij jarenlang gericht beekherstel. Moerasvogels doen het beter door aanleg en herstel van moerasgebieden, onder andere in uiterwaarden. En in stromend water doen de bever en de otter het goed. Deze soorten profiteerden als eerste van verbetering van waterkwaliteit en leefgebied in de afgelopen jaren. Deze voorbeelden laten zien dat natuur- en milieubeleid effectief is en snel resultaat kan opleveren.

En nu dan?

Om de positieve lijn terug te brengen moeten we van symptoombestrijding naar systeemherstel. Dat betekent schoner en voldoende water, meer ruimte en verbinding in levende rivieren en watersystemen, inzet op natuur als oplossing, monitoring die bijhoudt of het werkt en ecologie als basis van ruimtelijke beslissingen.

Van verlies naar herstel.

Onze watersystemen zijn kwetsbaar. Wanneer we stoppen met bescherming, stopt herstel. Wanneer we weggijken, verdwijnt natuur die we juist nodig hebben voor schoon drinkwater, voldoende voedsel en een gezonde en veilige leefomgeving. Maar andersom werkt het ook: waar we inzetten op herstel, komt de natuur terug! Als we opnieuw investeren in schoon water en sterke, verbonden natuur zorgen we ervoor dat de otter ook in de toekomst een vaste inwoner van Nederland blijft.

**WAAR WE NATUUR RUIMTE GEVEN,
KOMT ZE TERUG. WAAR WE IN ACTIE
KOMEN, GROEIT HERSTEL. DE NATUUR
IS VEERKRACHTIG - ALS WIJ HAAR EEN
ZETJE IN DE GOEDE RICHTING GEVEN!**

[WWF.NL/LPR-NL](https://www.wwf.nl/lpr-nl) →

